

Autor Rob Dikken nabídl milovníkům modelové velikosti TT zdařilé dílko, v němž se zaměřil na vznik a historii 120krát zmenšených železničních modelů v bývalé NDR, přesněji řečeno na firmu Zeuke. Jedná se o katalog modelů této firmy, vyráběných v období od roku 1958 až do znárodnění v roce 1972, v němž je více než 240 barevných vyobrazení modelů včetně alespoň stručných informací, a to jak o předlohách, tak o modelech samotných. U mnohých modelů jsou vyobrazeny i jejich různé verze, jak se v průběhu času vyvíjely. Díky tomuto velmi pečlivě sestavenému přehledu získá čtenář komplexnější představu o tehdejší výrobní program a občas možná zůstane udiven, jak byly dříve modely konstruovány a co doposud nevěděl.

Hned v předmluvě autor objasňuje, proč se uchýlil k vytvoření katalogu. Vysvětluje, že ač firma Zeuke vydávala relativně pravidelně katalogy s přehledem svého sortimentu, nikdy nedošlo na jakési resumé, v němž by měl modelář možnost zhlédnout průřez celkovou nabídkou od prvopočátků výroby. Kniha nás tedy seznámí nejen s lokomotivami a osobními i nákladními vozy, ale také s jejich obaly, včetně uvedení období, kdy byly používány. Chybí pouze sety, ty v přehledu zahrnuté nejsou.

Po předmluvě následuje historické ohlédnutí do čtyřicátých let za vznikem velikosti TT. Je zde zmíněno založení americké firmy Harolds Precision Products Inc., dále se hovoří o západoněmecké firmě Rokal, o vzniku východoněmecké firmy Zeuke & Wegwerth KG ve druhé polovině padesátých let, o znárodnění této společnosti v roce 1972 a přejmenování na VEB Berliner TT Bahnen a o opětovné privatizaci po sjednocení Německa. Výčet končí získáním firmy společností Tillig GmbH, která v bývalé východoněmecké tradici výroby železničních modelů TT úspěšně pokračuje dodnes.

Další řádky se věnují dostupnosti a cenám produktů Zeuke na dnešním trhu a také otázce, zda jsou vůbec tyto staré modely sběratelskými kousky, přičemž odpověď je jednoznačná. Ano, jsou. To mohu prohlásit i sám za sebe, byť osobně sběratelem nejsem. Jejich kouzlo jsem poznal již v dětství a při setkání s nimi se svým způsobem vracím v čase. Tyto modely reprezentují jednu velice důležitou epochu vývoje železničního modelářství, jsou také spojeny s určitým politickým systémem, což v mnohých může do jisté míry vzbuzovat pocity (n)ostalgie, ale především jsou stále hůře dostupné.

Po těchto několika úvodních stránkách textu již přichází ke slovu samotný přehledně zpracovaný seznam modelů, počínaje zmíněnými obaly, přes parní, motorové a elektrické lokomotivy, nákladní vozy, osobními vozy konče. V závěru knihy jsou otištěny ceníky modelů, konkrétně první a poslední od Zeuke z let 1959 a 1971, následované prvním katalogem z období 1959/1960.

Kniha je v německém jazyce, což pro mnohé zájemce může být překážkou. Nutno však podotknout, že i já, ač nikterak zdatný němčinář, porozuměl jsem psanému slovu relativně bez problémů. Zbytek již obstaral slovník. Je to však především obrázková publikace, takže bych se toho nebál. Výjimečně se v doprovodných textech katalogu najdou větná spojení, v nichž chybí interpunkce. Čtenáře to donutí k usilovnějšímu zamyšlení, než zjistí, že v polovině textu měla být tečka na konci věty. Tento případ se však vyskytuje velmi ojediněle, v řádu jednotek, a kvalitu díla to nijak nesnižuje. Pamětníky stoprocentně potěší, těm mladším alespoň rozšíří povědomí o celkem zajímavé historii velikosti středu. Tento počin by se mohl dočkat i svého pokračování se zaměřením na Berliner TT Bahnen, jak sám autor v minulosti uvedl na fóru TT-Board. Záleží však na prodejnosti tohoto díla, nesmí být ztrátový. Pevně věřím, že se najde nejen v Německu, ale i v okolních státech, které byly produkty Zeuke „postíženy“, dostatek zájemců, aby se mohl narodit „mladší bráška“. Na německém fóru uživatelé pějí chválu a pokračování by uvítali. Cena sice není z nejnižších, ale při pomýšlení, kolik mravenčí práce autorovi dalo zdokumentování modelů a jak je vlastně tento katalog

unikátní, není se ani čemu divit. Navíc ne každý železniční nadšenec je modelář, ne každý modelář je zaměřen na velikost TT a ne každého „tělkaře“ zajímá historie, takže okruh potenciálních zájemců se tím značně zužuje. Na českém trhu stojí 699 Kč a v tuzemsku je k sehnání zatím jen na Hobby Shopu, odkud jej mám i já. Rozměry publikace jsou 172 x 241 mm, má 150 stran a lepenou vazbu s měkkou obálkou.

Modely Zeuke zapůjčil pro účely fotografování ing. Václav Musil.

OBRÁZKOVÁ PŘÍLOHA

